

Tarihçesi

Tarsus' ta 1934 yılları arasında Gözlü Kule Höyüğünde yapılan kazılar bu yörede ilk yerleşmenin Neolitik dönemle başladığı ve Orta Tunç çağa değin kesintisiz sürdüğünü ortaya koymuştur. Kent önceleri Toros adıyla anılmış sonradan bu ad Latince de Tarsus olmuş ve zamanımıza kadar da gelmiştir. Tarsus'u ilk kez kimin kurduğu konusunda çeşitli söylenceler vardır. Bunlar' in en yaygın olanı, kentın Asur Hükümdarı Sardanapal'ın kurduğudur. Yöreye I.Ö. VII-VII.yy' da geldikleri sanılan Yunanlıların burada bir yer yerleşmeyle karşılaştıkları kesindir.

Bir süre Asur egemenliği altında kalan yöre daha sonra prenslerin, İskender in eline geçti. İskender' den sonra Tarsus, tüm Kilikya ile birlikte Selökin der' in payına düştü. I.Ö. 246'da Mısır yönetimine geçtiyse de bir süre sonra geri alındı. I.Ö. 66 da Kilikya bir Roma vilayeti olunca, Tarsus' ta bunun merkezi durumuna getirildi. Tarsus' a tarihi bir önem kazandıran Cydunus(Tarsus Çayı) o dönemlerde kentın içinden geçmekteydi. Kleopatra ve Romalı komutan Marcus Antonius, Tarsus' a bu ırmak yoluyla gelmişlerdir. Tarsus Hıristiyanlığın kurucularından Aziz Paul us'un doğduğu kent olarak da önem taşır. Ayrıca ünlü coğrafyacı Strabon I.Ö.I. yy da Tarsus' ta dil bilginleri filozof ve yazarların yaşadığını yazar. Tarsus' un tarihi, Müslümanlığın ortaya çıkışından kısa süre sonra, hareketli bir aşamaya girdi. **Miladi 639 Hicri 17 Yılında Müslümanlar Tarafından Feth edilmesi ile Tarsus, Bizanslılardan Müslümanların eline geçmiş oldu. Tarsus Müslümanların Feth etmesi ile beraber çok sayıda el değiştirmiştir. Ta ki Hicri 761 / Miladi 1360 Yılına kadar bu el değiştirmeler olmuştur. Abbasi ve Emeviler dönemlerinde Özellikle Halife Memun döneminde Tarsus kentinde ilmi çalışmalara çok önem kazandırılmıştı.** 965' te Bizanslılara geçen Tarsus bu dönemde Antakya Prenslğine bağlandı. **1083 yılında Anadolu Selçuklu Devletinin Kurucusu Süleyman Kutalmış tarafından Feth edilmişti.** 1133'te Ermeni Prensllerinden Leon' un eline geçti. 1137' de Bizans imparatoru Yoannes Komneos, Tarsus' u geri geri aldıysa da, 1172 - 1173' te yöre yeniden Ermeni egemenliğine girdi.

Tarsus, 1300.yy'dan sonra Memluklar' in ve zaman zaman da Ramazanoğulları ile Dulkadiroğulları beyliklerinin yönetimine geçti. Hicri 761, Miladi 1360 yılı Temmuz-Ağustos aylarında Memlükler, Ramazanoğulları ve Dulkadiroğulları beyliklerinin yardım ve teşvikiyle Halep (veya Şam) valisi Seyfeddin Bay Demir-el Harizmi'nin komutanlığında bir daha Ermenilere bırakılmayacak şekilde Tarsus tekrar alınır. 1516 da ise, Yavuz Sultan Selim' le Osmanlı topraklarına katıldı.

Tarsus 1571 de Kıbrıs Eyaletine bağlı bir sancak merkezi olduysa da, bir süre sonra Adana eyaleti sınırlarına alındı. 1832 de Osmanlı güçlerini yenen mısırlı İbrahim paşa, Adana ve çevresini ele geçirdi. 1839 da yeniden Osmanlı topraklarına katılan Tarsus, 1867 de Halep vilayeti Adana sancağının 1877 de ise Adana vilayeti Adana sancağının bir kazası oldu.

Şemsettin Sami Tarsus'a İlişkin Şunları Yazmaktadır : Adana vilayetine bağlı Mersin Livasının bir kazasıdır.(**1900 yıllarında ki kayda göre**) Kentin, 31 camisi, 19 medresesi 2 tekkesi, çeşitli dinsel topluluklara bağlı 5 kilisesi, (2007 de ise 1 kilise vardır) 1 bedesteni, 10 hanı, 2 hamamı 24 okulu, 7 değirmeni ve 6 pamuk fabrikası vardır. Tarsus, Namrun ve Gülek nahiyeleriyle 180 köyden oluşur. Tüm nüfusu 41606' dır.(**2007 Genel Sayımına göre 229.921**) **Nüfus'a Sahiptir.**

Ali Cevad ise Tarsus' u Şöyle Anlatır : Kazanın Kusdemir, Kusun, Canip şehir, Namrun, Ulaş, Gülek ve Tekeler aslı 7 nahiyesi ve 161 köyü vardır. Kazanın tüm nüfusu 40410 dur. Mersin 1888' de Adana' ya bağlı bir sancak olunca Tarsus' ta bunun tek kazası olarak yönetsel durumunu korudu. I. Dünya Savaşı sonrasında Fransız işgaline uğrayan Tarsus da buna bağlı bir ilçe merkez durumuna geldi. Tarsus Müslümanlar içinde mukaddes bir şehirdir.

Tarsus' ta bir çok kutsal abideler vardır. Danyal Peygamber' in Kabri Tarsus' ta dır. Makam Cami'sinde. Miladi 633, hicri 218 yılında Halife Memun Bizanslılarla Savaşmak için Tarsus'a geldiğinde, bu gün Şeker Pınarı diye bilinen yerde yemiş olduğu yemekten zehirlenerek Vefat edince Ulu Caminin doğu kısmında bulunan Babası Halife Harun Reşit'in sadık hizmetkârı olan Hakan'ın evine defni yapılmıştı. Bu gün Halife Memun'un Kabri, Şit ve Lokman a.s Makamları Ulu Cami de bulunmaktadır. Bilâli Habeşi'nin de Makamı var, ayrıca adına bir de küçük mescit yaptırılmıştır. Küçük Minare Cami Avlusunda ise Tarsusta 18 yıl Kadılık Yapan Kasım bin Selam'ın, A.Kadir Geylani'nin Torunu, ve Tolunoğulları Devleti hükümdarı Ahmet b. Tolun'un Kabri bulunmaktadır. Tarsus' un geçmişine ait bilgilerin ilmi bir şekilde derlenip ortaya çıkarılması Arkeolog ve tarihçelere düşen bir görev olmaktadır.

Nusret Mayın Gemisi

Nusret Mayın Gemisi, 18 Mart 1915 yılında Çanakkale Harekatı'nın kaderini değiştirmesi nedeni ile 'Dünyanın En Ünlü Mayın Gemisi' olarak tarihe geçmiştir. 18 Mart 1915 Çanakkale deniz harbinde İngiliz Donanmasına ait olan 'Ir-resistible' ve 'Ocean' gemilerini, Fransız Donanmasına ait olan 'Bouvet' zırhlı gemilerini batırarak büyük bir zafere imza atmıştır. 1962 yılında satılarak, özel sektöre ait bazı nakliyat firmalarınınca uzun yıllar kuru yük gemisi olarak kullanılmıştır.

1990 yılında Mersin limanında batan Nusret Mayın Gemisi, 1999 yılında gönüllülerce su yüzüne çıkarılmıştır. Tarsus Belediyesi, Çanakkale'ye giderek Nusret Mayın Gemisi'nin maketi üzerinde incelemelerde bulunmuş, Tarsus'a döndüklerinde ise 'Dünyanın En Ünlü Mayın Gemisi'ni kahramanlık günlerine geri döndürecek çalışmalara başlamıştır. Sağlamaştırma ve bakım çalışmalarını tamamlayan Nusret Mayın Gemisi, Tarsus Çanakkale Parkı'nda, şanlı geçmişini nesilden nesile aktarmaktadır.

Kleopatra Kapısı

Tarihi zenginliğini cesurca sergileyen Tarsus'a binlerce yılın yaşanmışlığını gözler önüne serecek bir kapıdan giriş yapılır. Bizans Döneminde inşa edilen 3 kapılı kent sularından geriye kalan tek kapı Kleopatra Kapı'dır. Dağ, Adana ve Deniz olmak üzere 3 adet kapısı kalan surlardan geriye kalan bu tek geçide "Bati Kapısı" da denir. Evliya Çelebi Seyahatname'sinde bu kapıdan iskele kapısı olarak bahsetmiştir.

Ashab-ı Kehf Mağarası

Dünyanın birçok yerinde bilinen "Yedi Uyurlar" inanışının Anadoludaki en önemli merkezi konumunda olan Ashab-ı Kehf, Hıristiyan ve Müslümanlar için kutsal sayılan bir ziyaret yeridir. Tarsus'un 12 km kuzeyinde bulunan Encülüs dağı eteklerinde, doğal bir çöküntünün mağara şeklini aldığı yaklaşık 200 m2 bir alanı kapsayan ve Ashab-ı Kehf'i tasvir eden birçok anlatım vardır.

Yedi Uyurlar olayını kısaca özetlemek gerekirse... Tarsus'ta uzun yıllar inançlara göre baskılara, yine bu kentte yaşadığına inanılan; Yemliha, Mekselina, Mislina, Mernuş, Sazenuş, Debernuş, Kefeştetayuş adında yedi gencin karşı koyması ve gizlice ibadetlerini devam etmesi yatmaktadır. Bazı değişikliklerle birlikte, anlatımlardaki ortak ifade; Roma İmparatoru Diocletianus'un, çok tanrılı dönemlerde, tek tanrıya inandıkları için

7 genci huzuruna çağırarak çok tanrılı roma dininde kalmalarını, aksi taktirde onları öldürteceğini söylediği şeklindedir. İnançlarından vazgeçmek istemeyen gençler, kendilerine tanınan birkaç günlük sürede, Tarsus yakınlarındaki Ashab-ı Kehf mağarasına sığınarak uyumuşlardır. 309 yıl süren bu derin uykudan ilk olarak Yemliha uyanmış ve yiyecek almak için şehre gitmiştir. Ancak, elindeki para çok eskidir. Ayrıca anlattığı olayları hayali bulan halk, Yemliha ile mağaraya girer, fakat yuva yapan 7 kuştan başka hiçbir şey görünmemektedir. İslami söylem ise şu şekilde devam eder: Halk Yemliha ile mağaraya gider ve içeri de 6 kişinin namaz kıldığını görür. Yemliha mağaraya girer ve 7 geç birden görünmez olurlar...

Aziz Paul Kuyusu

Hristiyan aleminde önemli bir değeri olan Aziz Paul, Tarsus'ta doğmuştur. Uzun yıllardır, Aziz Paul'un evinin olduğu yer olduğuna inanılan yerde bir kuyu bulunmaktadır. Yapılan arkeolojik kazılarda bazı duvar kalıntılarına rastlanmıştır. Bu da Aziz Paul'un evinin bulunduğu yer olma inancını güçlendirmiştir. Avluda bulunan kuyunun şifalı olduğuna inanılır ve Hristiyanlar tarafından önemli bir inanç noktasıdır.

Danyal Peygamberin Kabri

İsrailoğulları'na gönderilen peygamberlerden biri olan Hz. Danyal Peygamber, MÖ 4. ve 5. yy arasında yaşamıştır. Dönemin Babil Kralı Nebukadnesar, rüyasında İsrailoğulları'ndan gelecek bir erkek çocuğun, krallığını sarsacağını görmüş, bunu üzerine İsrailoğulları'ndan olan tüm erkek çocuklarını öldürmesini emretmiştir. Bunun üzerine, ailesi, Hz. Danyal doğduğunda onu bir mağaraya bırakır. Bir erkek ve bir dişi aslanın yanında büyüyen Hz. Danyal Peygamber, büyüdüğünde kendi kavmine katılır. Çocuk yaşta olmasına rağmen, MÖ 606 yılında

kavimiyle birlikte Babil'e sürgün edilir.

Bir kıtlık zamanında Tarsus'a davet edilen Hz. Danyal'ın gelmesi ile birlikte, bölgede bolluk ve bereket başlar. Efsunlu olduğuna inanılan Hz. Danyal'ın bereketli olduğunu düşünen bölge insanları onu bir daha Babil'e göndermezler. Öldüğünde, şu anda Makam Camii'nin bulunduğu yere gömülür. Hz Ömer, Tarsus'u fethettiğinde mezarı açtırır. Altın iplikle işlenmiş bir kumaşa sarılı, uzun boylu bir erkek vücudu bulunur, ayrıca, üzerinde 2 aslan arasında bir çocuk figürü olan bir yüzük ile karşılaşılır. Bunun Hz. Danyal Peygamber olduğunu anlayan Hz. Ömer, Yahudilerin bu mezarı bulmamaları için daha derine gömdürür ve üzerinde Berdan ırmağından gelen bir çayın suyunu mezarın üzerinden geçirir.

Hz.Danyal Peygamber' in mezarı burada olduğu için, camiye "Makam-ı Şerif Cami" adı verilmiştir. 1857 yılında yapılan cami, kemer ve tonozludur. Dikdörtgen bir yapıya sahip olan camide yapılan düzenleme çalışmalarında, giriş için yeni bir kapı yapılmıştır. Eski ihtişamını cesurca sergileyen Makam-ı Şerif Camisi'nde, ana makam denilen ve basık bir kubbe şeklinde tasarlanmış yere inen 3 basamak bulunmaktadır. Buranın doğsunuda Hz Danyal Peygamberin mezarı bulunmaktadır.

Ulu Cami

1579 yılında Ramazanoğulları Beyliği'nden Piri Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından yaptırılmıştır. Türk İslam Sanatını her metrekaresinde yansıtan, tamamı kesme taş ile yapılan Ulu Cami, Aziz Piyer Kilisesi'nin kalıntılarının üzerine inşa edilmiştir. Cami-i Nur adıyla da bilinen Ulu Cami'nin iç avlusu yaklaşık 10 metre yükseklikte, 7.20 metre genişliktedir. Dikdörtgen olarak tasarlanan yapının avlusunda onarım kitabesi bulunan bir şadırvan vardır. Ulu Cami'nin minber, mihrap ve müezzin mahfili mermerden yapılmış olup iç tarafında bulunan sütunlar, İran kemeri denen yarı sivri

kemerlerle bağlanmıştır. Tek şerefesi olan camiye, kuzey tarafındaki taç kapıdan girilir. Son cemaat yerinde örtülü 16 adet kubbe ve 5 adet kapılı avlu bulunmaktadır. Ulu Cami'de Hz. Şit ve Lokman Hekim'in makamlarının yanı sıra Abbasi Halifesi Me'mun ve Kadri tarikatı şeyhlerinden şeyh Muhammed Hasan'ın kabirleri bulunmaktadır.

Kırkkaşık Bedesteni

Ramazanoğulları Beyliği'nden Piri Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından, 1579 yılında Ulu Cami ile birlikte yaptırılan Kırkkaşık Bedesteni, imarathane (aşevi) ve medrese olarak kullanılmıştır. Dikdörtgen şeklinde tasarlanan bedestenin tamamı kesme taştan yapılmış, üzerine 5 kat kubbe örülmüştür. 25 odalı olan bedesten, adını, dış cephesindeki kaşık süslemesinden almıştır.

Bir süre 'Beyaz Çarşı' adıyla kullanılan Kırkkaşık Bedesteni, 1960 lı yıllarda yapılan restorasyon çalışmalarından sonra doğu kısmındaki kapının açılmasından sonra Kapalıçarşı olarak kullanılmaya

devam edilmiştir. Tarsus Belediyesi, 2004 yılında bedesteni yeniden restore ettirmiştir. 2005 yılında Tarihi Kentler Birliği'nden " Proje Yarışma Ödülü" almıştır. Yüzyıllar boyunca farklı kültürlere hizmet veren Kırkkaşık Bedesteni, 7 Mart 2007 yılında ise turistik ürünlerin ve yöresel lezzetlerin satışının yapıldığı bir merkez olarak yeniden hizmete açılmıştır.

Eski Cami

13. yy'da Ermeni Krallığı döneminde, Kral Oşin tarafından Ermeni Kilisesi olarak yaptırılmıştır. MS 1.102 yılında Fransız Haçlı Şövalyeleri tarafından onarılmıştır. 1.415 yılında Ramazanoğulları tarafından cami olarak kullanılmaya başlanmıştır. Yüzyıllara meydan okurcasına, Eski Camii, tarihin en büyük tanıklarından biri olarak hala dimdik ayakta. Eski Camii'nin Aziz Paul' a ithafen yapıldığıda söylentiler arasındadır. Roma mimarisini andıran yapısında, kalın ve yüksek duvarlar, derin pencerelerin yanı sıra geniş iç mekan ve kalın sütunlarda göze çarpar. Eski Camii ile ilgili söylentiler arasında, 1198 yılında, Papa' nın elçisi

Mainz Piskoposu Konrad Von Wittelsbach' ın burada, 1. Leon' u Ermeni Kralı olarak ilan edecek olan taç giydirme töreni yaptığı da bulunuyor.

460 metrekarelik bir alanı kapsayan Eski Camii' nin Kuzey ve Güney duvarlarında, antik çağlardan kaldığı düşünülen gri renkli granit sütunlar bulunmaktadır. Ana giriş olan Batı kapısı, oldukça güzel bir manzaraya sahiptir. Güney kapısı yerine Mihrap, Kuzey bölümünde ise son cemaat yeri bulunmaktadır. Caminin güneybatı bölümüne sonradan bir minare eklenmiştir. İç mekan 19.30 genişliğinde, 17.50 metre uzunluğundadır. Tavanı incelediğinde ise Hz. İsa, doğuda Yohannes, Mattaios, batıda ise Marcos ve Lucas' ın fresk leri ile karşılaşılır. Kuzeybatı köşesinde ise çan kulesini görmek mümkündür.

Kubatpaşa Medresesi

1557 yılında Ramazanoğulları Beyi Kubat Paşa tarafından yaptırılan medrese, yüzyıllar öncesinden günümüze kadar gelen tek eğitim kurumu olma özelliği taşımaktadır. Düzgün kesme taştan yaptırılan açık medrese, geleneksel Selçuklu mimarisini yansıtmaktadır. Dikdörtgen şekilde tasarlanan bu tarihi yapı, 16 odalıdır. Zamanımızda restore edilerek Tarsus Belediyesi tarafından "Kent Müzesi" haline gelecektir.

Aziz Paul Kilisesi

Aziz Paul'un adını taşıyan tek kilise olan St. Paul Kilisesi'nin, tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte, MS 11-12. yy'da yapıldığı tahmin edilmektedir. Hristiyanlığın en eski kiliselerinden biri olan Aziz Paul Kilisesi'nin içinde bazı ressamların eserleri yer almaktadır. Tavanda Hz. İsa, Marcos, Yohanna , Luca'nın freskleri sanatsal bir tat vermektedir. Daire şeklinde olan ışıklandırmaların yanlarında ise melek tasviri vardır. Yüzyıllar boyu önemli bir ibadet merkezi olan Aziz Paul Kilisesi'nin doğu yönünde 3 adet sahanlık, kuzeydoğusunda çan kulesi ve doğu bölümünde yarım daire şeklinde 3 adet kubbe bulunmaktadır.

Şahmeran

Tarsus efsanelerinin içinde beklili de en ilginç olanı Şahmeran efsanesidir. Öykü, yılanların şahı Şahmeran ve Tarsus eşrafından bir genç olan Camsab arasında geçmektedir.

Efsaneye göre, Camsab, arkadaşları ile odunculuk yaparak geçinen bir gençtir. Bir gün bal almak için bir kuyuya iner. Bu kuyu, Şahmeran'ın yaşadığı yer altı dünyasına çıkan bir kapıdır. Camsab, farkında olmadan buraya iner. Yılanlar onu yakalayıp Şahmeran'a götürürler.

Camsab, buraya nasıl ve neden geldiğini Şahmeran'a uzun uzun anlatır. Şahmeran da bazı sırlarını Camsab'a anlatır.

Ancak, yeryüzüne çıktığında başkalarına

anlatmasından korkar ve Camsab'ı ülkesinde tutar. Uzun bir süre burada yaşayan Camsab'ın güvenilir olduğuna karar veren Şahmeran onu serbest bırakır, ancak iki şartı vardır: Burada gördüklerini hiç kimseye anlatmamasını ve asla hamama gitmemesini ister. Yoksa vücudunun yılan derisine döneceğini söyler. Aksi takdirde, Şahmeranı gördüğünü herkes anlayacaktır. Camsab, Şahmeran'ın yanından ayrıldıktan sonra uzun yıllar kimseye tek kelime etmemiştir. Ancak kral bir gün hastalanır ve tek ilacının Şahmeran'ın olduğu saraydan duyurulur. Kralın adamları tüm halkı hamama sokarak, Şahmeranı gören kişileri bulmaya çalışır. Camsab bunu duyunca kaçır ve bir süre saklanır. Ancak, kralın adamları Camsab'ı da tüm halk gibi hamama sokar. Camsab'ın bedeni aniden yılan derisi ile kaplanır. Kralın adamları, Camsab'ı, Şahmeran'ın yerini söylemesi için uzun süre ikna etmeye çalışırlar. Sonunda Camsab, Şahmeran'ın yerini söyler. Kral'ın adamları Şahmeranı öldürdüler ve 3 parça olarak krala sunarlar. Kral iyileşir. Efsaneye göre, yılanlar Şahmeran'ın öldüğünü hala bilmemekte ve gelmesini beklemektedirler. Şahmeran'ın öldürüldüğü hamam olarak bilinen Şahmeran Hamamı'nın duvarları moloz taşından yapılmıştır ve geleneksel Türk Hamamı özellikleri bulunmaktadır. Efsanesi bakımından yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken hamam, günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir.

Antik Yol

2100 yıl önce yapılan Antik Yolu, balıksırtı şeklinde örülmüş baz altı ve volkanik taşlarla kaplı kireç taşıdan yapılmıştır. Binlerce yıldır özgün görüntüsü korumayı başaran bu tarihi yolun iki kenarında, yağmur suyunu tahliye etmek için hazırlanmış yağmur kanalları bulunuyor. Şehir içi ulaşımda kullanıldığı düşünülen bu antik yolda, o döneme ait araçların tekerlek izlerine ulaşmak mümkündür. Bu yolu kullanan antik ulaşım araçlarının yoldan çıkmasını önlemek için kenarlar duvarlarla çevrelenmiştir. Antik Yolu'nun güneybatısında mozaik avlulu bir evin dikdörtgen şekilli bir odası gün yüzüne

çıkarılmıştır. Bu odanın ortasında ise renkli mermer levhalarla kaplı bir havuz kalıntısı bulunmuştur. Antik Yol'un altında yaklaşık 170 cm yüksekliğinde, 70 cm genişliğinde bir kanalizasyon sistemi bulunuyor. Yaklaşık 2100 yıldır işleyişini sürdüren bu yapı, günümüzde yağmur suyu drenajı yapmaktadır. Sefkos Krallığı'nın binlerce yıl önce böyle bir sistem kurmuş olmaları, yerli ve yabancı turistler kadar, bölge halkının da ilgisini çekmektedir.

Roma Yolu

Tarsus'a 15 km uzaktaki Sağlıklı Köyünün dağlık kısımlarında Roma dönemine ait, taştan yapılmış antik bir yol vardır. Yaklaşık 3 km uzunluğunda olan yol, 3 metre genişliğe sahiptir. Roma yolunda dönemim ulaşım araçlarının yoldan çıkmasını engelleyici korkuluklar bulunmaktadır. Roma ve Bizans dönemine ait kitabeler ve mezarlar da bu doku içerisinde yerleri korumaktadırlar. Roma yolu üzerindeki kemerli yapının sınır kapısı yada zafer takı olduğu düşünülmektedir. Kesme taştan yapılan kemerli kapı, 5.20m yüksekliğinde, 8.80m genişliğindedir. .

Tarihi Tarsus Evleri

Zengin bir geçmişe sahip olan Tarsus'ta, tarihi canlı tutan Tarihi Tarsus Evleri günümüzde önemini korumaya devam etmektedir. Taş, kerpiç ve ahşap kullanılarak hazırlanan Tarihi Tarsus Evleri'nin alt katı ambar, üst katı ise yaşam alanı olmak üzere iki bölüm halinde yapılmıştır.

Çukurova'da yetişen pamuk, hacmen çok yer kapladığından, evlerin ambar kısmında muhafaza edilir. Yıllar içinde bu yapılara ihtiyaçlar doğrultusunda banyo, mutfak gibi eklemeler yapılmıştır. Yüksek duvar ve avlu, geleneksel Tarsus Evlerinin özelliklerinden bazılarıdır. Günümüzdeki sağlamaştırma çalışmaları ile, bu yapılar yenilenerek Tarsus'un tarih kokan sokaklarında, görsel zenginliği ile yaşamaya devam etmektedir.

Bac Köprüsü

MS 6.yy'da Bizans İmparatoru Justinianus tarafından yaptırılan Bac Köprüsü, yüzyıllardan beri tarihi zenginliği ile ünlenen Tarsus'un girişinde, Berdan Çayının üzerinde bulunmaktadır.

Justinianus Köprüsü Bac Köprüsü olarak da bilinir. Bunun nedeni, eski dönemlerde köprüden geçiş için alınan vergilerdir (Bac). En son 1978 yılında restorasyon çalışması yapılan köprü, tüm ihtişamıyla Tarsus'un yıldızını parlatan bir başka tarihi eser olarak sergilenmektedir.

Altından Geçme

Roma döneminden kalan hamam kalıntısı, Tarsus'un gösterişli tarihsel dokusunu gözler önüne seriyor. MS 2-3.yy'a ait olduğu düşünülen ve "Roma Hamamı" olarak da bilinen bu yapı, kalın Horasan tabakaları, moloz taşlar ve tuğladan yapılmış, iç kısmı ise kemerlerle birbirine bağlanmıştır. Yapılan incelemelerde, bu tarihi yapının doğusunda kalan duvarında, yer yer baca ve havalandırma delikleri olduğu tespit edilmiştir. Duvar kısmen sağlamdır. Günümüzde, batı ve kuzey bölümleri tamamen yıkılmış, güney duvarına 3.5 metre genişliğinde 4 metre yüksekliğinde bir yol açılmıştır. Halk bu nedenle buraya "Altından Geçme" demiştir.

Donuktaş Roma Tapınağı

Tarsus'un en eski tarihi yapılarından biri olan Donuktaş Roma Tapınağı, bir çok efsaneye ev sahipliği yapmaktadır. Bunlardan en yaygını ise Gözülü Kule üzerinde bir saray olduğu ile ilgili olandır. Efsaneye göre hükümdar, kızı ile bu sarayda birlikte yaşamış. O zamanlarda yaşadığına inanılan bir peygamber, hükümdara darılmış ve sarayına bir tekme atmıştır. Saray ters dönüp bugünkü yere düşmüştür. Bazı arkeoloji kitaplarında, bu yapıdan, Jüpiter (Zeus) mabedi olarak da bahsedilmektedir. Sefir Barbaro adlı gezgin, 1545 yılında yazdığı bir eserde

buranın bir saray olduğunu belirtmiştir. 1835 yılında Tarsus Hollanda Konsolosu Berker ise buranın bir Kraliyet mezarı olduğunu söylemiştir. Yapılan incelemelerde yapının M.S. 2. yüzyılın sonlarına doğru inşa edilmeye başlandığı, ancak bitirilemediği tespit edilmiştir. 100x43 m ölçülerinde Roma betonu kullanılarak yapıldığı anlaşılan tapınak, günümüzde önemli bir kültür mirası olarak korunmaktadır.